

Årsplan for 1. klasse

Skoleåret 2018-2019

Klasselærer: Ina Bjørke Dypvik

Språk

Språket øves gjennom den daglige muntlige aktiviteten hjemme og på skolen. I skolen tas språket også inn som en del av daglige øvelser i form av sanger, rim og regler i "Ringene". I vår førsteklasse er det naturlig å legge vekt på ulike språk som er representert i klassen. Gjentakelsen over en periode på omtrent fire uker gjør at barna får et forhold til det vi gjør. Mange lærer vers og sanger helt utenat. Barna lærer i stor grad gjennom etterligning. Det gjør at også de to fremmedspråkene som innføres i førsteklasse kan øves uanstrengt. Klassen øver også tysk og engelsk gjennom året. I løpet av førsteklasse arbeider vi med språklig bevissthet. Gjennom lytteøvelser, rim og andre leker bygger vi en bro fra det spontane, muntlige språket over i et bevisst språkarbeid. Språklig bevissthet utgjør en viktig plattform som danner grunnlag for innføringen av skriving og lesing.

Kropp og bevegelse

Gjennom erfaring med egen kropp kan barnet oppleve sine egne begrensninger, men også oppleve å utvide sine grenser ved å stadig øve seg. Sanseerfaringer gjennom egenaktivitet og egne erfaringer er med på gi barnet tillit til egne sanser, og derigjennom virkelighetsnære opplevelser. Ethvert nytt område som erobres, kjennes som en seier for barnet, øker selvfølelsen og opplevelsen av å være til. Grov- og finmotorikk utvikles gjennom uteliv i skog og mark. Løping, hopping, klatring, skigåing og bruk av utelekeplass er gode aktiviteter. Likeledes øves det motoriske gjennom daglige ringleker og gjennom å få delta i enkelt arbeid som for eksempel matlaging, snekring og annet håndverk. Barnet får styrket selvfølelse gjennom fysisk mestring. Alle elevene vil i større eller mindre grad møte utfordringer. Førsteklassens vekt på øvelse gir alle muligheter til å mestre mer og mer. Den store variasjonen i oppgaver gjør at alle opplever mestring i noe.

Fantasi og kreativitet

Et barns lek i denne alder består i å oppleve hele skalaen av sansing og kroppsbevegelse og deretter foreta en utforskning av sin fantasiverden. I løpet av denne lekende utforskningen bygges intellektuell vekst opp, uten bevisst anstrengelse fra barnets side. Lek og bevegelse henger tett sammen. Barnets kropp er en helhet hvor både tanker, følelser og intellekt inngår sammen med bevegelsene. Leken har gode forutsetninger rundt Tunga gård. Det er mange steder å gjemme seg litt unna. Det er stor plass. Lekematerialene er ikke entydige. Stoffer, trematerialer, kjeler og steiner forvandles lett til hus og hjem, sykehus og tog. Noen liker å leke nært de voksne. På en gård har vi voksne alltid arbeid, men er sjelden *opptatt*. De voksnes arbeid gir forbilder for leken. Når en ny klasse skapes trenger alle å finne roller å bekle. For noen betyr det å øve seg på å gi andre rom, andre igjen må øve på å ta mer rom selv. Nye vennskap oppstår og derigjennom muligheter for å innta nye roller. Det er derfor mye som skjer i det sosiale miljøet i første klasse. Den enkelte gjør et stort arbeid med seg selv i løpet av det første skoleåret. Ingen går uforandret gjennom det.

Etikk og moral

Gjennom samspillet innad i klassen og mellom klassen og omverden øves evnen til å se hva som virker godt inn i verden. Hvilke regler som vektlegges sier noe om hva skolen ser på som viktige verdier. Klassens regler skal være av en art som skaper tilhørighet, åpenhet og trygge rammer. I første klasse jobber vi mye med å snakke hyggelig til hverandre, ønske velkommen inn i aktivitet og ved bordet/rundt bålet. Vi har samtaler/klasse møter der vi snakker om at vi ønsker å være en klasse der alle har lyst til å komme hver dag og der alle har fine dager på skolen. For å få til det må vi ha det slik at de som spør om å få være med på leken må bli ønsket velkommen. Vi er alle avhengige av hjelp innimellom. Barna i førsteklasse blir oppfordret til å hjelpe hverandre og til å ta i mot oppgaver for fellesskapet på en hyggelig måte. Noen barn synes det er morsomt å hjelpe til på gården. For andre har det vært en øvelsessak. Barna skal oppleve å få hjelp av en voksen når de trenger det. Noen ganger er det likevel fint å bli minnet om at man kanskje får det til selv hvis de prøver. Hvis det skjer noe hyggelig er det en viktig basiskompetanse at man greier å vise at man er takknemlig. Vi øver derfor på å takke for maten og for hjelp. Barna skal også oppleve at noen ser det og gir en hyggelig tilbakemelding når de gjør noe fint for andre eller får til noe for første gang. Gjennom forbilder utvikler det seg en kultur for å se etter det positive i sine medmennesker. På Tunga gård opplever vi årets gang og naturens små undre på en konkret og livsnær måte. Gjennom alle små hverdagshendelser lærer barna å sette pris på naturen. Gjennom årstidsfestene setter vi ekstra fokus på de gaver naturen gir oss og vi har markert overganger i årstidene. For barna gir dette konkrete opplevelser som siden vil være med på å gi forståelse for betydningen av å lære om og ta vare på den verden vi lever i. Omsorg for dyrene på gården gir erfaringer med å være til nytte for andre. Hvis vi steller fint med dem, har de det bra. De er avhengige av oss. Dette er gode opplevelser for barn som fortsatt er i den alderen at de som oftest er mottakere av hjelp. Gjennom eventyrene får tankene og leken næring. Eventyrene forteller oss om det gode, uten å moralisere. Eventyrene er med på å danne en felles og inkluderende moral for klassen. Vi er på laget til Askeladden og vi er villige til å kjempe!

Sosial kompetanse

Å omgås hverandre må læres. Uten sosial kompetanse er den enkeltes liv i fellesskap utenkelig. Barn er fra fødselen av sosiale vesener og vil vokse inn i de menneskelige relasjonsforholdene. Dette felt øves ved at: Det finnes en strukturert dags- og ukerytme. Det finnes regler og tydelige oppgaver for det enkelte barn og for hele gruppen. Det finnes mulighet til å øve praktiske gjøremål sammen med voksne. Barnet lærer å gi plass til andres interesser. Til dette trengs regler, avtaler og tillit. Man tilstreber et fellesskap gjennom å lære seg nødvendigheten og gleden av å gi og få og hvordan man kan løse konflikter. Alt øves gjennom handlinger og erfaringer, ikke gjennom lange forklaringer.

Sansing og iakttakelse

I første klasse legger vi vekt på at barna skal ha mange naturlige sanseintrykk. De lærer seg å kjenne og forstå enkle og iakttakbare sammenhenger. På denne måten og sammen med egen oppdagerglede opplever også barnet etter hvert de elementære naturlover. Vi ønsker å bygge opp under barnets tillit til egen iakttagelsesevne og i Steinerskolen skjer dette før elevene møter abstraksjoner og teorier. I en tid der mennesker bruker mye tid foran skjermer kan daglige erfaringer med den virkelige verden virke som en motpol og la barnet stå styrket igjen. I vår første klasse får eleven erfaringer med form, farge, lyd, tone, språk og naturmaterialer. Tunga gård er en ideell arena for kroppslige sanseintrykk. Gjennom den sanselige norsk- og regneopplæringen, fysiske utfordringer og praktiske erfaringer de får på gården får elevene et godt grunnlag for videre læring.

Motivasjon og konsentrasjon

Elevene motiveres gjennom fysiske aktiviteter som skiturer, naturaktiviteter og kroppslige utfordringer på naturlekeklassen. Det daglige arbeidet på gården stimulerer til egen aktivitet, og gjennom å så og høste vil elevene oppleve større sammenhenger i naturen. Barnets motivasjon for å oppnå resultater øker gjennom erfaringer med virkelige og nyttige oppgaver som leder mot et langsiktig mål. Gjennom dagsrytme, ukerytme og årsrytme vil gi elevene en opplevelse av regelmessige gjentakelser. Barnet trettes ikke ut av ensidig fokus på intellektuelt arbeid, men opplever en rytmisk pendling mellom arbeid, lek og ro. Selvtilliten som barna bygger gjennom arbeidet er av avgjørende betydning for hvordan de senere takler utfordringer i forbindelse med skolearbeidet. Evnen til konsentrasjon øves gjennom daglig felles aktiviteter i "ringen" som språkövelser, rytmiske øvelser, koordinasjonsøvelser, tall- og mengdetrening, sanger og leker. Konsentrasjon og utholdenhet øves også gjennom ulike håndverksfag. I Steinerskolen står den muntlige fortellertradisjonen sentralt. Fortellinger og eventyr brukes daglig som en del av språkdannelsen og språkforståelsen. Eventyrene bearbeides gjennom samtale, maling, tegning og dramatisering. Elevene øver her konsentrasjon gjennom lytting, for så å bearbeide inntrykkene gjennom egenaktivitet.